

ΡΑΔΙΟ ΟΥΤΟΠΙΑ

Εισαγωγή πάνω στις συζητήσεις του 3ημέρου εκδηλώσεων

Τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης σ' όλο τον πλανήτη. Απ' την κατάρρευση του γραφειοκρατικού συγκεντρωτικού καπιταλισμού, μέχρι τον πόλεμο στην Γιουγκοσλαβία, το κεφάλαιο ετοιμάζει την επίθεσή του ενάντια στους καταπιεζόμενους. Επίθεση που δεν έχει άλλο στόχο, παρά την διαίωση της κυριαρχίας και της εξουσίας και γίνεται με τα παλιά, δοκιμασμένα, όπλα: τα ψεύδη και τους διαχωρισμούς. Δεν είναι, λοιπόν, παράξενη η αναβίωση των εθνικιστικών μεγαλοϊδεατισμών, της συσπειρώσης των κοινωνιών γύρω από εθνικές ταυτότητες και η ρατσιστική έξαρση. Έτσι, κοινωνίες εξαθλιωμένες απ' τις επιλογές των καπιταλιστών, αντί να επιλέξουν το δρόμο της ριζοσπαστικοποίησης και της αντίστασης, (απαντώντας στην ανάγκη για κάτι που να δονεί, να συνενώνει και να δίνει προοπτικές), συσπειρώνονται γύρω απ' τη φενάκη του έθνους, ελπίζοντας να ξεπεράσουν τα κοινωνικά και οικονομικά αδιέξοδά τους.

Ο εθνικισμός αυτός, για τους καπιταλιστές δεν είναι τίποτα άλλο παρά ενίσχυση των συνθηκών, για προώθηση των οικονομικών τους σχεδίων, τον καταμερισμό των καταπιεζόμενων και ενίσχυση της εθνικής συνείδησης, ενάντια στην ταξική, που η ανάπτυξή της θα ήταν επικίνδυνη για την ίδια την κυριαρχία του κεφαλαίου. Απ' τη μια, συγκεντρώνουν τις δυνάμεις τους και συμμαχούν και απ' την άλλη, στήνουν τους νέους διαχωρισμούς και εκμεταλλεύονται τις νέες διασπάσεις των υποτελών, σε έθνη. Δεν είναι, λοιπόν, και τόσο παράλογο που στην Ευρώπη, τα μισά κράτη προχωρούν στην "ενοποίηση", ενώ τα άλλα μισά ρίχνονται σε πολέμους ή διαλύονται. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (μ' όλες τις εσωτερικές της συγκρούσεις) είναι, αυτή τη στιγμή, η απάντηση των Ευρωκαπιταλιστών στη Νέα Τάξη Πραγμάτων. Συμμαχούν για να μπουν στο μοίρασμα του κόσμου, με την Αμερική και την Ιαπωνία, για να εντείνουν την καταστολή των εξουσιαζόμενων, για να στήσουν τα νέα "οικονομικά θαύματα". Και βέβαια, χρειάζονται νέες αγορές, νέες ζώνες επιρροής, νέα εργατική δύναμη, που προσφέρονται απ' τα Κράτη της Αν. Ευρώπης, που κι αυτά με τη σειρά τους, χρειάζονται (μετά την κατάρρευση του "υπαρκτού") ένα νέο στοιχείο, που να συνενώνει τις κοινωνίες, κάτω απ' την εξουσία τους, στοιχείο που προσφέρει ο εθνικισμός κι ο πόλεμος.

Για τις κοινωνίες, ο εθνικισμός σημαίνει τη συναίνεσή τους με τους εξουσιαστές τους και υποταγή στα σχέδιά τους. Συναίνεση που οδηγεί στην εξαθλίωση, το πόλεμο και τη δημιουργία προσφύγων. Φαινόμενο, που είδαμε να γίνεται στην πρώην Γιουγκοσλαβία, όταν ένα ολόκληρο κίνημα ξεκινώντας απ' την

αμφισβήτηση, στη συνέχεια αναπτύσσει εθνικιστικά χαρακτηριστικά και τελικά οδηγείται στα πεδία των μαχών. Μια κοινωνία, εξάλλου, που συσπειρώνεται γύρω από το μύθο του έθνους, δεν μπορεί παρά να αμβλύνει τις κοινωνικές ταξικές αντιστάσεις, ενώ, παράλληλα, αναπόφευκτη είναι η ανάπτυξη του ρατσισμού, αφού ένα έθνος δεν μπορεί να συσπειρώνεται, παρά, με την αντιθεση και τον αποκλεισμό απέναντι στα άλλα "έθνη".

Ο ρατσισμός αυτός μπορεί να πάρει τη μορφή της συγκροτημένης, κεντρικά επιλεγμένης, πολιτικής, όπως έχουμε δει να γίνεται στο ελληνικό κράτος, με τα πογκρόμ συλλήψεων οικονομικών προσφύγων, τις απελάσεις, τη συστηματική προπαγάνδα για την "εγκληματικότητα των ξένων".. Αλλά, σημαντικότερος, φαίνεται να είναι ο ρατσισμός, που εκφράζεται όχι τόσο στο επίπεδο της πολιτικής ή της ιδεολογίας, αλλά σ' αυτό της συμπεριφοράς και της καθημερινότητας. Έχουμε, ουσιαστικά, να κάνουμε με διάχυση μες τη κοινωνία, της αντίληψης ότι η πηγή όλων των προβλημάτων είναι ο "ξένος", ο "άλλος". Ένας κοινωνικός εκφασισμός, λοιπόν, που στην ανάπτυξη του δεν είναι και τόσο αντιλειτουργικός για τα σχέδια του κεφαλαίου. Δημιουργώντας, πρώτα, παγκόσμια, τις συνθήκες για εξαθλίωση των προλετάριων και εξαναγκασμό τους σε μετανάστευση, στη συνέχεια, καλλιεργώντας και συντηρώντας το ρατσισμό, στο εσωτερικό κάθε χώρας, κάνει καθεστώς τη "μαύρη εργασία". Μια τεράστια δεξαμενή εργατικού δυναμικού (στο ελληνικό κράτος οι εργάτες σε καθεστώς παρανομίας υπολογίζονται σε πάνω από μισό εκατομμύριο) που σε συνθήκες εξαθλίωσης και περιθωριοποίησης, εξαναγκάζεται, με οποιοδήποτε τίμημα, να πουλήσει την εργατική του δύναμη. Για το κεφάλαιο δεν υπάρχουν "Έλληνες, Αλβανοί, Πολωνοί...". Υπάρχουν μόνο εργάτες και η πολιτική του είναι ν' ανακαλύψει τον αποτελεσματικότερο τρόπο, για να τους κρατήσει κάτω από καθεστώς κυριαρχίας και εκμετάλλευσης. Αυτή, την περίοδο, μάλιστα, τα καταφέρνει χωρίζοντας τους υποτελείς σε "ντόπιους" και "ξένους", πείθοντας τους "ντόπιους" ότι υπεύθυνοι για τη μιζέρια τους είναι οι "ξένοι", τρομοκρατώντας τους "ξένους" για να σπάσει τις αντιστάσεις τους... Θα συνεχίσει να τα καταφέρνει, όσο η αλληλεγγύη ανάμεσα στους εκμεταλλεζόμενους είναι υποτονική, όσο η συναίνεση ανάμεσα στους "ομοεθνείς" αντικαθιστά και καταστέλλει τον κοινωνικό-ταξικό ανταγωνισμό, όσο το όραμα μιας κοινωνίας για τον εαυτό της, εγκλωβίζεται απ' τις προοπτικές του κράτους-έθνους.

Απέναντι, σ' όλα αυτά τα φαινόμενα είναι επιτακτική η ανάγκη, να αρθρωθεί απ' τις ριζοσπαστικές, αμεσοδημοκρατικές συλλογικότητες, ένας λόγος που ν' αντιστέκεται στη σωβινιστική προπαγάνδα και να προωθεί την αλληλεγγύη των ανθρώπων, ενάντια στα σχέδια των πολεμαρχών αφεντικών. Χρειάζεται να συσπειρωθούν οι φωνές εκείνες που έχουν ν' αντιπροτείνουν στον

εθνικοπατριωτισμό, τον αγώνα για μία κοινωνία, όχι "εθνικά καθαρή" και αδελφωμένης με τους εξουσιαστές της, αλλά ελευθερίας, ισότητας και αξιοπρέπειας.

Μ' ένα τέτοιο σκεπτικό, λοιπόν, στα πλαίσια του 3ημέρου εκδηλώσεων οργανώνονται οι δύο συζητήσεις, με διάθεση να συμμετέχουν, πέρα από ελληνικές ομάδες και ομάδες από την Τουρκία και την Κύπρο.

- Η πρώτη συζήτηση είναι προγραμματισμένη για το Σάββατο 18/6, με θέμα: **"ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΕΜΟΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ, Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΧΩΡΑ"**. Η διάθεσή μας είναι να αναδειχθούν τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με το παραπάνω τρίπτυχο, όπως αυτά βιώνονται απ' τις κοινωνίες σε κάθε χώρα. Θεωρούμε σαν σημαντικά ζητήματα τα παρακάτω:
 - Ανάδειξη των συνθηκών που ώθησαν στην ανάδυση των εθνικών ταυτοτήτων και τη συσπείρωση των κοινωνιών γύρω απ' αυτές. Ποιες είναι οι αφορμές για την επίκληση της "εθνικής ομοψυχίας και συναίνεσης".
 - Τι εξυπηρετεί, για το κάθε κράτος η επίκληση των εθνικών ταυτοτήτων. Ποιες προοπτικές ανοίγει, για τους ντόπιους καπιταλιστές, ώστε να ξεπεράσουν τα αδιέξοδά τους, η καλλιέργεια του εθνικοπατριωτισμού και του ρατσισμού.
 - Το κοινωνικό-οικονομικό-πολιτικό σκηνικό σε κάθε χώρα. Σε τι μέγεθος ο εθνικισμός, ρατσισμός, милитарισμός... είναι κεντρική επιλογή και θεσμοθετημένη πολιτική και τι ρίζες έχουν αποκτήσει στην κοινωνία.
 - Οι επιδιώξεις του κεφαλαίου σε κάθε κράτος και οι πολιτικές που έχει επιλέξει για να αναδιαρθρωθεί. Οι μορφές που έχει πάρει ο οικονομικός μιτeριαλισμός στις γύρω κοινωνίες.
 - Η στάση της κοινωνίας απέναντι στους πολέμους στην περιοχή και η επίδραση των σημείων έντασης στα Βαλκάνια, στο εσωτερικό κάθε χώρας.
 - Διαστάσεις του μιλιταρισμού και η σημασία του στη διαδικασία στήριξης του εθνικισμού. Η αναγκαιότητα άρθρωσης ενός αντιμιλιταριστικού λόγου και συμβολής σ' ένα κίνημα λιποταξίας απ' τους πολέμους και άρνησης στρατεύσης.
 - Η ανάπτυξη φασιστικών ομάδων, μέσα στο κλίμα εθνικοπατριωτικών παραληρημάτων και ρατσιστικής έντασης.
 - Η κατάσταση για τις κοινωνικές ομάδες, που τις έχει φορτωθεί ο ρόλος της μειονότητας, ουσιαστικά του εσωτερικού εχθρού. Οι συνθήκες διαβίωσής τους. Η στάση της κοινωνίας απέναντί τους. Αντιστάσεις που να 'χουν αναπτυχθεί μέσα σ' αυτές, που να ξεπερνάνε τους εθνικούς μύθους. Πολιτιστικές διαφορετικότητες και η θέση τους για την κοινωνία που οραματιζόμαστε.

- Η θέση των οικονομικών προσφύγων στην κάθε χώρα. Οι λόγοι που ανάγκασαν τους πρόσφυγες να εγκαταλείψουν τον τόπο τους. Το καθεστώς μαύρης εργασίας και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να εξαναγκάσουν τους πρόσφυγες να ξεπουλήσουν όσο-όσο την εργατική τους δύναμη. Η ανάπτυξη ρατσισμού ή αντίθετα αλληλεγγύης απ' τη μεριά της κοινωνίας. Μορφές οργάνωσης που πιθανόν έχουν αναπτύξει οι οικονομικοί πρόσφυγες.
- Η απεύθυνση που έχουν κατακτήσει οι αντεθνικές κινήσεις. Η απάντηση που δίνουν στις εθνικές μυθολογίες, το ρατσισμό, το μιλιταρισμό. Η δράση που έχει αναπτυχθεί και οι προοπτικές που βάζουν. Ποια ζητήματα θεωρούνται ως κυρίαρχα και πως πραγματεύονται. Κατάκτηση συνολικής αντίληψης, που να βάζει στοιχεία παγκόσμιας ανάλυσης και προτάγματος για όλους τους εξουσιαζόμενους.
- Η δεύτερη συζήτηση είναι προγραμματισμένη για την Κυριακή 19/6, με θέμα "ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΡΙΠΤΥΧΟΥ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΕΜΟΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΩΘΟΥΝ ΣΕ ΔΡΑΣΗ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΝΤΙΑ Σ' ΑΥΤΑ".

Το φαινόμενο του εθνικισμού, η συσπείρωση γύρω απ' το έθνος, η ρατσιστική πολιτική, η επίθεση του κεφαλαίου, είναι αλήθεια πως σε κάθε κοινωνία αναπτύσσουν ένα ιδιαίτερο χαρακτήρα, που ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες κοινωνικές συνθήκες κάθε χώρας. Η όξυνση ή άμβλυνση του κοινωνικού ανταγωνισμού, οι προοπτικές του κεφαλαίου, τα σχέδια του κράτους για τα γεωπολιτικά παιχνίδια... προσδίδουν στο κάθε εθνικισμό, χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες ξεχωριστά και μοναδικά. Όσο, όμως, κι αν αποδεχόμαστε τις ιδιαιτερότητες αυτές, άλλο τόσο, είναι αναγκαίο πίσω απ' αυτές, ν' αναγνωρίζουμε τον κοινό παρονομαστή που συνδέει την ουσία όλων αυτών. Απ' τα συλλαλητήρια του μίσους, στους θρησκευτικούς φονταμενταλισμούς, απ' το Κουρδικό στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, απ' τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία, στη συνθήκη Sengep, υπάρχουν ομφάλιοι λώροι που τα συνδέουν και τα ενοποιούν, σε μία παγκόσμια αντίληψη. Αυτή η αντίληψη είναι που χρειάζεται να συγκροτηθεί και ν' αναπτυχθεί, ώστε οι ριζοσπαστικές, απελευθερωτικές κινήσεις, να ξεπεράσουν τους διαχωρισμούς ανάμεσα στους εξουσιαζόμενους και να δώσουν προοπτικές για ολόκληρη την κοινωνία των υποτελών.

Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε, ότι έχουν βαρύνουσα σημασία τα παρακάτω ζητήματα:

- Η ιστορικότητα του έθνους, η οργανική του σύνθεση με το κράτος και η λειτουργία του στην προοπτική της διατήρησης της εξουσίας και της

εκμετάλλευσης. Ο ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν (έχοντας, κατά νου, την ιστορία των εθνικών-θρησκευτικών συγκρούσεων) οι διαφορές στην κουλτούρα, γλώσσα...

- Οι αντιφάσεις της παγκόσμιας καπιταλιστικής εξέλιξης. Απ' τη μια μεριά συγκροτούνται υπερκρατικές δομές (GATT, Δ.Ν.Τ., Ε.Ε...) και οι εξουσίες των κρατών μεταβιβάζονται σε δομές συγκεντρωτικές και περισσότερο απομονωμένες απ' την κοινωνία. Απ' την άλλη, σε όλη τη Γη, οι εστίες έντασης, οι πόλεμοι, οι εθνικισμοί οδηγούν σε διαλύσεις κρατών και σπήσιμο νέων συνόρων. Κατάσταση, που σ' ένα πρώτο επίπεδο, φαίνεται αντιφατική, αλλά στα όρια της οδηγεί στον ίδιο δρόμο.
- Ο ρόλος των εθνών στην Νέα Τάξη Πραγμάτων. Ο ρόλος που η ιστορία επιφυλάσσει για τα νέα εθνικά κράτη και οι προοπτικές, που προδιαγράφονται για τις κοινωνίες των κρατών αυτών.
- Ρωγμές που ήδη, τα τελευταία χρόνια, έχουν αρχίσει να εμφανίζονται στη βιτρίνα του καπιταλιστικού κόσμου: Οι εξαθλιωμένοι του L.A., οι Ζαπατίστας του Μεξικού, οι αγρότες της Ευρώπης... δείχνουν το δρόμο της κοινωνικής ανυπακοής, της αντίστασης, της εξέγερσης. Χρειάζεται, σ' όλα αυτά, ν' αντλήσουμε εμπειρία ν' αναδειξουμε τα ριζοσπαστικά στοιχεία, που είναι απαραίτητα για ένα ανατρεπτικό κίνημα, παγκόσμιο και ενωποιητικό, για όλους τους εξουσιαζόμενους.
- Αναγκαιότητα συσπείρωσης των κινήσεων που αρνούνται τις προοπτικές του έθνους, της κοινωνίας των διαχωρισμών, της κρατικής εξουσίας. Συσπείρωση που να ξεπερνάει τα σύνορα, ν' ανακαλύπτει κοινότητες και να δημιουργεί τις συνθήκες κοινής δράσης. Οργάνωση των αυτόνομων διόδων επικοινωνίας, ανάμεσα στις κινήσεις αυτές και ανάδειξη των κοινών προβληματισμών, ζύμωση πάνω στις προοπτικές συμμαχών.